

SCUPI

„Ах, вие мои Римјани, ах, вие мои римски легии!
Толку векови сте тука а уште ништо не научивте
од селаните на македонските провинции!“

Анте Поповски, *Последната повелба на Хадријан*

ЛЕГИОНЕР

Коцката ја фрлив
и во мислите
матниот Аксиј
потем го минав

Зад мене останаа:
среќните денови и
VII-та легија Римска
Пред мене се редат:
граѓанските војни
и поделбите на градот

Сурам во Аксиј
Си спомнувам: моето
тело беше толку убаво
што сите жени од градот
(та дури и некои мажи)
во мене се вљубуваа

Но тажен сум јас легионер
зашто од мојата страна
на *широкострујната река*
остана домот полн со
приказни за минатите војни
водени на Блискиот Исток

Сега веќе ни во мислите
не се вртложат
и не ме плашат
ни војни ни стихии

Убав сум и горд:
Vir bonus sublimis!¹

¹ Маж добар, возвишен.

СТАРОСТ

Тие – ветераните – од
VII-та Клаудиева легија
од I-та Италска легија и од
IV-та и V-та Македонска легија

Тие – што доаѓаа од
различни краишта
на Империјата

Тие – што доаѓаа од
западните Римски
богати провинции

Тие – што доаѓаа
од Шпанија и од
Северна Италија

Тие – што доаѓаа
од блискиот Исток
од Сирија и од Египет

Тие – што доаѓаа
од осамените острови
од Лезбос и од Тасос

Тие – што не ги држеа
в раце своите
кратки мечови

Тие – што мечовите
како украси ги имаа
на сидовите од собите

Тие – ветераните –
што во Скупи ги пратија
да живеат спокојно

Тие – божем среќници –
никогаш не се согласија
да не бидат она што биле

Тие – од горделивост –
одбиваа да бидат
градски прислужници

Тие затоа никогаш и не станаа:
Декуриони и дуомвири²
Ордо декуриони и квестори³

За нив војувањето и животот во
воените логори секогаш беше
попривлечен од цивилниот живот

Тешко е кога си ветеран
Тешко е кога си стар.

² одборници (членови на градскиот сенат) и магистрати (правни и извршни управители)

³ градски одборници (доживотно избрани) и благајници

РАЗМИСЛИТЕ НА ТИМОНИЈ ДАСИ

Му благодарам на великиот филозоф
и император Марк Аврелиј што ги оформи
I-та и II-та Дарданиска кохорта
Благодарен сум и зашто
ме одбраа од тукашново население
да бидам дел од ова силна единица

Ама дваесет и пет лета
веќе изминаа во тешки борби
педесетгодишник сум веќе
и морам пак да го газам Аксиј
за повторно да го бранам Скупи –
сега од наездата на дакиските Костобоки

Со мене тивко маршираат:
на Аврелиј II-та Дарданиска кохорта
и војничките среќни денови
а зад мене се одгласите
од поранешните војни
и утехите од делбите на пленот

На север од Реката
останаа топлите домови
Во нив живуркаат и спомените
за дамнешно добиените битки
против валканите Дарданци
и против моќните Пајонци

Од првите – од моите – ни остана само
прочуеното „Дарданско сирење“

а од вторите – од богатите – совршените
сребрени и златни садови стокмени за нашите
не толку чести празнични гоштевања
на далечните граници од новите Провинции

Во Империјата што прецутува
под лесниот оклоп
го насетувам сега
своето старо и измачено тело
Убав и добар бев воин
а сега сум ветеран ветов

И само мојата мермерна
стамена глава
ако некој во иднина ја откопа
ќе може да посведочи
за таа некогашна
легионерска убавина

А ако тоа не се случи утеха е дека влегов
барем во записите на не толку славниот
ама сепак спомнуван и мошне цитиран
Комес Маркилиус – авторот што од
далечниот и сакан Рим пишува за
нашата прочуена Cohors II Aureliae Dardanorum